

Nr 114.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1938 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens bosättningslånefond m. m.

(4:e avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bil. 4, punkten 7; statens utlåningsfonder) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Statens bosättningslånefond för budgetåret 1938/39 beräkna ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1938/39 beräkna *dels* (punkten 26) till Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud ett förslagsanslag av 30,000 kronor, *dels ock* (punkten 27) till Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken för dess bestyr med statens bosättningslån ett förslagsanslag av 45,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i den 25 februari 1938 dagtecknad proposition, nr 150, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1938/39 anvisa *dels* å kapitalbudgeten under rubriken Statens utlåningsfonder till *Statens bosättningslånefond* ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor, *dels ock* under femte huvudtiteln till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* ett förslagsanslag av 25,000 kronor och till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken för dess bestyr med statens bosättningslån* ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag beslöt 1937 års riksdag, att en statlig utlåningsfond, benämnd statens bosättningslånefond, skulle inrättas. Riksdagen anvisade för budgetåret 1937/38 såsom kapital för fonden under Utgifter för kapitalökning, rubriken Statens utlåningsfonder, ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor. Med fonden avses att för trolovade eller äkta makar öppna möjlighet att utan sådan säkerhet, som eljest vanligen kräves, erhålla statliga amorteringslån å högst 1,000 kronor för inköp av möbler och andra bosättningsföremål, vilkas anskaffande föranledas av äktenskapets ingående.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

För ett säkrare bedömande av anslagsbehovet under nästa budgetår har jag ansett nödvändigt att avvakta erfarenheterna rörande de krav på bosättningslån, som framkommit, sedan verksamheten vid årsskiftet tog sin början. Av den lämnade redogörelsen framgår, att till och med den 23 februari i år inkommit ansökningar till ett sammanlagt belopp av närmare 3,100,000 kronor. Av dessa hade ansökningar till ett sammanlagt belopp av inemot 400,000 kronor

redan avslagits. Till behandling föreligga sålunda under den närmaste tiden ansökningar å ett sammanlagt belopp av omkring 2,700,000 kronor.

Även om man torde kunna räkna med att hittills ingivits ett icke ringa antal ansökningar, som hänföra sig till äktenskap, ingångna under senare delen av år 1937, och att alltså under de närmaste månaderna frekvensen skall nedgå, synes det för innevarande budgetår disponibla beloppet icke komma att vara tillräckligt för att täcka det konstaterade lånebehovet. Det torde därför kunna förutses, att med beviljandet av en del ansökningar får anstå, tills nya medel för budgetåret 1938/39 äro tillgängliga. Vid min preliminära uppskattning av anslagsbehovet för sistnämnda budgetår har jag angivit detsamma till 6 miljoner kronor. Under beaktande av nyssberörda omständighet och med ledning av nu föreliggande erfarenhet synes anledning saknas att avvika från den tidigare uppskattningen. Anslag till nämnda belopp torde sålunda böra äskas å kapitalbudgeten.

Utskottet.

Förevarande förslag, som allenast avser att möjliggöra en fortgång av statens bosättningslånefonds verksamhet efter de riktlinjer, som godkändes av 1937 års riksdag, har ej givit utskottet anledning till erinran.

Enligt gällande bestämmelser skola låntagarna under hela den fastställda lånetiden hos svenskt försäkringsbolag hålla dem tillhörig personlig lös-egendom brandförsäkrad till ett belopp ej understigande lånebeloppet. Innan bosättningslån utlämnas, skola också sökandena hava till riksbanken avlämnat bland annat bevis om att brandförsäkring tecknats på sätt sålunda angivits. Enligt vad som för utskottet upplysts har denna bestämmelse medfört omgång och olägenhet, i det att bland annat en del brandförsäkringsbolag i landsorten vägra att låta försäkringstagaren teckna brandförsäkring för längre tid än ett år i sänder. Det synes utskottet önskvärt att erforderlig ändring vidtages i fråga om här berörda detaljbestämmelse. Utskottet hemställer,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa:

I) under rubriken Statens utlåningsfonder till kapitalinvestering i *Statens bosättningslånefond* ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor, samt

II) under femte huvudtiteln

a) till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* ett förslagsanslag av 25,000 kronor,

b) till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken för dess bestyr med statens bosättningslån* ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

Stockholm den 26 april 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 111.